

JERTFA CA TEMEI AL DĂINUIRII
CONSTANTIN STOIKA
- (14.02.1892-23.10.1916) -

Prima întâlnire cu Titus T. Stoika, ultimul în viață dintre frații eroi Stoika, când am avut privilegiul să-l cunosc, a fost în 1973, an în care acesta împlinise 80 de ani. Era mic de statură, însă cu o vigoare ieșită din comun. El însuși, puternic înzestrat și conștient de acest fapt, cu energiile benefice ale neamului românesc, a înțeles că ele nu trebuie neglijate ci trebuie revigorată și așezate ca temelie a prezentului. În scurt timp, ne-am apropiat sufletește, de parcă ne-am fi cunoscut de când lumea. Așa s-a făcut că, găsind în persoana mea pe cineva care rezona la frământările și ideile care-i furau somnul, a început să mi se confeseze. Eu eram ochi și urechi. Ochi pentru a vedea și a mă minuna ce descoperise între lucrurile și amintirile rămase de la mama sa, Irena Canella Ciorogârleanu; urechi ca să ascult, dându-mi seama cât de multe avea de povestit.

Nu mică i-a fost surpriza ca, într-un coș, cu tot felul de vechituri, alături de scrisori, fotografiile de familie, manuscrise, amintiri scumpe sufletului său, să dea peste două carnete cu diverse înscrisuri. Evident, i-au stârnit curiozitatea. Acestea aparțineau bunicului său, profesorul Constantin Canella Ciorogârleanu și fuseseră consemnate prin 1856, an ce apărea de mai multe ori pe diverse documente găsite acolo.

Astfel, într-o ipostază neprevăzută, nepotul își descoperă bunicul, la care, după cum mi-a mărturisit, ținea foarte mult și se străduia să-i semene. Și-a potrivit pașii pentru lungul drum al cunoașterii acestui om, bunicul său, în postura de scriitor, mărturie fiind „Scrierile literare”, generic sub care conviețuiau într-o deplină armonie texte de o bogăție și diversitate covârșitoare: poezii, proză, teatru, traduceri, publicistică. Fără o pregătire de istoric sau de om de știință, fapt recunoscut cu modestie de Titus T. Stoika, „om drept și matematician”, instinctiv, aproape, a simțit că este de datoria sa „să caute și să pătrundă și astfel să înțeleagă fizionomia spirituală a poporului și neamului său”.

Referindu-se la foarte sensibila problemă, în legătură cu datoria față de familie, spune: „Mărturisesc, însă, că toate personajele lucrării le simt cum vibrează în sufletul meu și, mulțumit, cu conștiința împăcată, pot pleca de-acum liniștit în lumea necunoscutăeternă”.

Mărturia poartă data de 14 octombrie 1972, cu 11 ani înaintea plecării „în lumea necunoscută”, despre care începuse să aibă anumite presimțiri.

Dați-mi voie să vă mărturisesc cu o profundă convingere că nu greșim, câtuși de puțin, dacă astăzi îl socotim pe Titus un merituos avocat al literaturii române, apreciere pe deplin justificată prin sisifca, riscanta chiar trudă de a reconstrui o arhivă de familie, de creație a fraților săi, aducând în instanța

valorificării moștenirii literare creații demne de a fi apreciate de istoricii literari și a-i așeza pe autori acolo unde, cu adevărat, merită să se afle.

Dacă ne îngăduim o comparație cu ceea ce se întâmplă în destul de multe familii de români, indiferent de poziționarea lor în ierarhia social-politică, afirmăm răspicat că, în familia Stoika, de la vremea la care o raportăm, iubirea și devotamentul între frați a fost o religie. De aici, a izvorât răbdarea și statornicia cu care Titus T. Stoika și-a ajutat frații, pe Cezar, dar mai cu seamă pe Costel, căruia, dovedind o perseverență ieșită din comun, nu s-a lăsat până nu i-a tipărit, la cunoscuta Editură „Minerva”, tulburătorul volum „Poezii”.

Ca și fratele său, poetul Constantin T. Stoika, Titus a alergat la chemarea țării sale aflate în primejdie, dovedind reale calități de ostaș, temeinic motivat psihologic, pentru a-și asuma, la nevoie, inclusiv riscul suprem. A dovedit-o în luptele de la Jiu, unde a participat cu Bateria 1 obuziere.

Neocolind primejdiile, ci înfruntându-le cu neînfricare, a fost rănit în localitatea Buliga.

Marcat profund de sentimentul datoriei față de fratele său, poetul erou Titus a reușit să-i publice, în 1921, cartea „Însemnări din zilele de luptă”, un cutremurător jurnal de front, începând cu prima zi a confruntărilor cu inamicul și până în ziua soldată cu moartea sa eroică din 23 octombrie 1916.

Frații poeți- Cesar Alexandru
T. Stoika și Constantin T.
Stoika - soldați voluntari în
campania din Bulgaria 1913

Revenind la intervalul de timp 1973-1989, mărturisesc că în pofida diferenței de vârstă, de 49 de ani, dintre noi, am comunicat admirabil. Când a venit, într-o zi, să mă vadă, la locul meu de muncă, Biblioteca „Nicolae Labiș” a Casei de Cultură a Ministerului de Interne, al cărei director adjunct eram și a văzut cum arată și ce condiții oferă Sala de Spectacole a acestei instituții, mi-a propus ca, împreună, în ziua de 16 octombrie să organizăm activități de evocare a poetului erou Constantin T. Stoika. Beneficiind de serviciile impecabile ale personalului tehnic de la scenă, lumini și sonorizare, începând 1973 și până 1982 inclusiv, an de an, desigur, cu grija de a nu se repeta, unul din marile evenimente cultural-educative era dedicat lui Constantin T. Stoika, răpus de un obuz german pe crestele Carpaților, la nici 24 de ani împliniți. Au fost dezvăluite episoade semnificative din viața și lupta eroică a lui Constantin T. Stoika și compania de grăniceri pe care o comanda, au fost expuse fotografii, prinse de draperia de la scenă, ale poetului erou. Ingenios luminate de lumina reflectoarelor, creau cumva atmosfera de încleștare a diferitelor momente ale confruntării cu inamicul. Teatrul Național „Caragiale” și Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra”, prin actorii săi de excepție Adela Mărculescu, Silviu Stănculescu, Eusebiu Ștefănescu, Lucia Mureșan, Monica Ghiuță, Arcadie Donos, a căror artă interpretativă a potențat prin recitări de excepție fluxul emoțional al

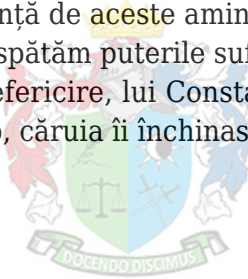
poeziilor lui Constantin T. Stoika, apărute postum în volum, dar și paginile vibrante, de un rar dramatism, din cartea aceluiași autor, „Însemnări din zilele de luptă”, au avut o contribuție majoră la reușita evenimentului evocativ. Volumul amintit evocă tragismul încleștărilor cu inamicul german, ce trebuia alungat, desfășurate pe crestele munților Carpați. Într-una dintre ele, a căzut eroic poetul, la nici 24 de ani. Raportată la reușita acestor evenimente, satisfacția ne era reciprocă și trăiam ca pe o binefacere venită de la Dumnezeu faptul de a fi putut aduce la lumină asemenea pilde de eroism, altminteri, condamnate la uitare.

A fost înmormântat într-o groapă comună, la marginea drumului ce duce de la Titești la Boișoara (Argeș). În prezent, comuna Titești figurează în județul Vâlcea. Ulterior, fratele său Titus T. Stoika și soția sa Marietta au așezat pe locul unde a fost înmormântat, azi numindu-se Cimetirul Eroilor din Dealul Mlăcii, comuna Titești, întru veșnică pomenire a poetului erou Constantin T. Stoika, o cruce și o placă, marcând astfel destinul tragic al legendarului erou.

De câțiva ani, școala din comuna Titești poartă numele poetului erou Constantin T. Stoika și în fiecare an, de Ziua Eroilor, la mormântul său se oficiază Slujba de Veșnică Amintire cu ajutorul neprecupețit al familiei profesorului Gheorghe Vlădescu și al elevilor, precum și al cadrelor didactice din școală, instituție în care Titus T. Stoika a depus un set de cărți, formând o bibliotecă în care se adeverește genealogia familiei lor.

În contextul atât de frământat de interese contradictorii care precede sărbătorirea Centenarului Marii Uniri 1 Decembrie 2018, ni se pare nu doar potrivit, dar mai ales necesar să consemnez testamentul moral al poetului erou Constantin T. Stoika, din epopeea sa „Însemnări din zilele de luptă”, scris cu trei zile înaintea morții sale eroice pe câmpul de luptă: „Cei care vor rămâne trebuie să rupă tăcerea ce se lasă așa de repede peste cei care nu mai sunt, care în aceste clipe istorice are trebuință de aceste amintiri sacre. Dacă toți ne-am gândi cu iubire la morții scumpi, vom putea să ne împrăștiăm puterile sufletelor încercate îndestul acum”.

Din nefericire, lui Constantin T. Stoika nu i-a fost dat să se bucure de împlinirea visului său cel mai scump, căruia îi închinase jertfa supremă.

Apare sub egida Fundației Literar Istorice „STOIKA”

Independența prin cultură

GEO CĂLUGĂRU

Membru al USR

VIS MORT...

S-a ofi lit în seră crizantema
Și-a picurat petală cu petală...
În stol, cernite gânduri dau năvală
Să-i împletească-n ritm de vers - Poema...

S-a stins o viață-n umbră sepulcrală...
Și nimeni n-a rostit în cânt emblema
Șiragului desprins de crizantema
Ce-a fost un vis - sclipire siderală...

Și gânduri triste împletesc sonetul...
Mireasme unei fl ori ce-a fost să piară,
Și-apoi să-și plângă visu-n cânt - Poetul...
Din neguri se desprinde o icoană:

Din revărsat senin de primăvară,
Sclipind într-un decor cernit de toamnă...

CONSTANTIN T. STOIKA

0%

User Rating: Be the first one !

INDEPENDENȚA ROMÂNĂ

Apare sub egida Fundației Literar Istorice „STOIKA”

Independența prin cultură